Centrum aplikované ekonomie o.s.

Opletalova 26, Praha 1, 110 00, FSV UK

email: info@zindex.cz , web: zIndex.cz

Analýza: Úřady porušují zákon a nezveřejňují smlouvy. Chybí totiž účinná sankce.

11.6.2014 – Průzkum profilů zadavatele poukázal na zásadní nedostatky ve zveřejňování smluv podle Zákona o veřejných zakázkách. Pět procent kontrolovaných zakázek smlouvu buď zveřejněnou nemá, nebo ji nelze dohledat. Výsledky nepřímo poukazují na potřebu zákona o registru smluv s účinnou sankcí. Poslanecký výbor přitom návrh tohoto zákona včera odmítl mj. s poukazem na to, že smlouvy se již dnes zveřejňují.

V rámci průzkumu Centra aplikované ekonomie bylo ověřováno, zda byly na profilech zadavatele v souladu se Zákonem o veřejných zakázkách zveřejněny smlouvy k 250-ti náhodně vybraným veřejným zakázkám zadaným v listopadu 2013. Výsledek: 7 se zakázek se nepodařilo najít vůbec, dalších 5 nemá zveřejněnou smlouvu. Pro přístup k řadě smluv byla nutná registrace i s několika dny čekání na potvrzení, byť zákon požaduje neomezený dálkový přístup.

„Pochybení by měl řešit Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, ten nicméně neprovádí proaktivní kontrolu, ale pouze řeší případné stížnosti – zpravidla se značnou prodlevou a minimální sankcí. Pokud má veřejná kontrola smluv fungovat, je nutno stávající fungování profilů rapidně zlepšit (například rozšířit a vynucovat strojovou čitelnost), nebo zprovoznit registr smluv s efektivními sankcemi," říká ekonom a předseda sdružení Jiří Skuhrovec.

Právě návrh zákona o registru smluv přitom včera zamítl poslanecký výbor pro veřejnou zprávu. Jedním argumentů pro zamítnutí zákona bylo právě i údajné bezproblémové zveřejňování smluv na profilu zadavatele: „Zadavatelé smlouvy uveřejňují na svých webových profilech, a to i „pouze" pod sankcí správního deliktu," píše se v materiálu rozeslaném členům výboru zpravodajem zákona Petrů (ČSSD), který navrhl zamítnutí zákona.

Kontrola profilů zadavatele není v praxi příliš proveditelná

Mezi subjekty, které zřejmě nezveřejněním smlouvy (potažmo zakázky) porušují zákon, nepatří překvapivě jen malí zadavatelé, ale např. i Ministerstvo zemědělství, Státní fond dopravní infrastruktury nebo Národní ústav pro vzdělávání. Smlouvu úřady nejspíš jednoduše nevyvěsily, nic je k tomu nenutí. Efektivní kontrola dodržování této zákonné povinnosti totiž v zásadě neexistuje. Výzkum navíc dokládá, že ani v praxi není příliš proveditelná.

„Najít smlouvu na profilu je někdy heroický výkon. Název ani číslo zakázky často nesedí s tím ve Věstníku, navíc vyhledávání na každém jednotlivém profilu funguje velmi odlišně, je-li tam

vůbec nějaké. Řada zadavatelů má souběžně několik profilů - rekordmanem je Statutární město Brno, které sice zadává zakázky jako jedna právnická osoba, smlouvy jsou však rozmístěny po 27 aktuálních profilech městských částí a dalších třech zrušených. Z dat ve Věstníku přitom nelze dovodit, na kterém z profilů by smlouva měla být," podotýká předseda sdružení Jiří Skuhrovec. „Na dohledání smluv proto pracovali nezávisle tři informaticky zdatní brigádníci, abychom minimalizovali šanci, že smlouvu prostě jen nenajdeme. Pokud ji nenašel jediný, pak smlouva zveřejněna buď není, nebo je schovaná tak dobře, že to vyjde prakticky na stejno. Data o zakázkách i metodologie jsou přiloženy ke zprávě, nechť si smlouvy každý zkusí dohledat sám."

Problém byl i s technickou dostupností profilů, například jeden z nejpoužívanějších systémů eGordion trpěl během sběru poměrně častými úplnými výpadky[1], případně nefungovalo vyhledávání nebo zobrazování stránek vracelo chyby.

Podrobné výsledky a metodologie:

http://www.zindex.cz/data/publikace_smluv_na_profilech.xlsx

Na průzkumu se podíleli zaměstnanci Centra aplikované ekonomie, o.s. a stážisté KohoVolit o.s., vzorek zakázek byl zvolen náhodně z interní databáze Centra aplikované ekonomie, o.s. Vzhledem k použité metodologii reflektující reálné fungování profilů nelze zaručit úplnou spolehlivost výsledků.

Kontakt:

Jiří Skuhrovec

jiri.skuhrovec@zindex.cz

+420 602 693 748

Centrum aplikované ekonomie, o.s. je členem protikorupční platformy Rekonstrukce státu.

[1] Viz http://statistiky.monitoring-serveru.cz/911366

Centrum aplikované ekonomie o.s.

Opletalova 26, Praha 1, 110 00, FSV UK

email: info@zindex.cz , web: zIndex.cz

Za finanční podpory z programu Prevence a boj proti trestné činnosti

Evropská komise – Generální ředitelství vnitřních věcí

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikace odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejím obsahem.

Podpořeno z grantu Open Society Foundations